

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β΄ - ΕΤΟΣ Α^{ΟΝ} (16^{ΟΝ})

Ἀθήνα, Σάββατο, 22, Ἰουνίου 1919

ΑΡΙΘ. 28 (887)

Η ΕΙΡΗΝΗ

Χαρισμένο στὸν ποιητὴ Κ. ΚΑΡΘΑΙΟ

Τὸ χελιδόνι, ὁ σπουργίτης καὶ τὸ περιστέρι ἀποφάσισαν νὰ διαμαρτυρηθοῦνε γιὰ τὴν εἰρήνη.

Μαζεύτηκαν λοιπὸν γύρω ἀπὸ τὸ τηλεγραφικὸ στῆλο καὶ ἄρχισαν τὴ σοβαρὴ σύσκεψη.

— Πρέπει, εἶπε τὸ περιστέρι, νὰ διαμαρτυρηθοῦμε γιὰ μιὰ εἰρήνη πὸν ἔγινε χωρὶς ἐμένα.

— Χωρὶς ἐσένα ; ρώτησε τὸ χελιδόνι.

— Χωρὶς, εἶπε τὸ περιστέρι. Εἶχα πετάξει προχθὲς στὸν κήπο, ὅπου βρῆκα τὸ τρυποκάρυδο πολὺ χαρούμενο.

«Τί συμβαίνει, τρυποκάρυδο ; τὸ ρώτησα.»

«Ἐφυγε τὸ γεράκι, μοῦ ἀποκρίθηκε.»

«Καὶ ποῦ πάει τὸ γεράκι, τρυποκάρυδο ;»

«Πῆρε κλαδί ἐλιάς καὶ ἔφυγε πρωτὶ-πρωτὶ γιὰ τὴν εἰρήνη.»

— Πῶ, πῶ ! εἶπε τὸ χελιδόνι. Πρέπει νὰ διαμαρτυρηθοῦμε.

Ὁ σπουργίτης κούνησε τὴν οὐρά του.

— Πρῶτα, πρῶτα, εἶπε, τὸ κύριο τρυποκάρυδο κάνει πολὺ ἄσχημα νὰ εἶναι χαρούμενο. Δὲ σκέπτεται τὸ ἀνόητο πῶς τὸ κοτόπουλο πὸν θὰ βγῆ νὰ ψειροστεῖ στὸν ἥλιο θὰ δξωδρομήσει σίγουρα τὸ εὐγενικώτατο γεράκι ; Κι' ὕστερα ; Ὅταν χαθεῖ τὸ κλαδί τῆς ἐλιάς ; Δὲ θὰ γυρίσει γιὰ ἄλλο στὸν τόπο του ;

Τὸ χελιδόνι ἀνοιγόκλεισε λίγο τὴ μύτις του καὶ στάθηκε ἤσυχο γιὰ ν' ἀκούσει τὴ συνέχεια.

— Ἀλλὰ καὶ ἀκόμα, ξακολούθησε ὁ σπουργίτης, οὔτε καὶ ὁ φόβος τοῦ μικροῦ τρυποκάρυδου στέκει καλά, μπροστὰ στοῦ γερακιῦ τὸ μεγαλεῖο.

Τὸ χελιδόνι ἄνοιξε τὰ φτερά του καὶ τὰ τίναξε.

— «Πύλι-πυλι», φώναξεν ἀνυπόμονα. Ὁ κύριος σπουργίτης βγῆκε ἀπὸ τὸ θέμα μας. Πρέπει νὰ διαμαρτυρηθοῦμε γιὰ τὴν εἰρήνη !

— Κι' ἀμέσως μάλιστα, εἶπε τὸ περιστέρι. Ἄς τὰ ποῦμε στὸ τηλεγραφικὸ σύρμα.

— Μάλιστα, συμφώνησε καὶ ὁ σπουργίτης. Τὸ κύριο χελιδόνι μὲ παροξήγησε. Πρέπει νὰ διαμαρτυρηθοῦμε !

Τὸ περιστέρι φτιάστηκε λίγο, φούσκωσε τὰ πούπουλά του ἀπὸ ἐπισημότητα καὶ εἶπε τότε :

— Κύριον σύρμα, λάβε τὴν καλωσύνη νὰ μᾶς ὑπερετήσεις ὀλίγο. Ἐπιθυμοῦμε νὰ διαμαρτυρηθοῦμε γιὰ τὴν εἰρήνη. Θὰ μᾶς κάμεις τὴ χάρη ν' ἀκούσεις τὴ διαμαρτυρία μας ;

Τὸ σύρμα ὅμως δὲν ἀπάντησε. Κονιήθηκε λίγο ἀπὸ τὸν ἄερα, γυάλισεν ἑλαφρὰ στὸν ἥλιο καὶ σύριξεν ἀλαργινὰ μὲ ἀδιαφορία.

— Τὸ σύρμα μᾶς περιφρονεῖ, εἶπε τὸ χελιδόνι.

— Καυόλου, φώναξεν ὁ σπουργίτης. Δὲν καταλαβαίνει τὴ γλώσσα μας.

— Ἰστε το περιφρονούμε εμεῖς, εἶπε τὸ περιστέρι. Καὶ τὰ τρία πούπουλα πετάξαν στὴ στέγη τοῦ παλατιοῦ. Ἀπὸ καιοῦ ἐρχοντιοῦσαν ἀνθρώποι μὲ χρυσο γαλονία καὶ μακρὰ οπαδία.

— «Συρι-συρι», φώναξεν ὁ σπουργίτης. Πρέπει νὰ διαμαρτυρηθοῦμε !

Ὁ περιστέρι συμφώνησε. Φούσκωσε πάλι τὰ πούπουλά του καὶ φώναξε :

— Καλοὶ μου ἀνθρώποι, ἀκούστε τὴν ἀπόφασή μας. Πρέπει νὰ διαμαρτυρηθοῦμε γιὰ τὴν εἰρήνη !

Οἱ ἀνθρώποι ὅμως δὲν ἀποκρίθηκαν. Εἶχαν πετυχεῖ στὸ δρομὸ τους ἕνα φτωχὸ πρᾶμματεῦτη καὶ τοῦ ρουτοῦσαν τὰ χτένια καὶ τὶς τσατσαρὲς του.

— Αὐτὸ εἶναι κακὸ, εἶπε τὸ χελιδόνι.

— Ὅχι, ἔκρινεν ὁ σπουργίτης. Οἱ ἀνθρώποι πρέπει νὰ χενιστοῦν γιὰ νὰ ὁμορφηνουν.

— Δὲ θὰ μᾶς ἀκούσουν λοιπὸν ; ρώτησε μὲ πίκρα τὸ περιστέρι.

— Ἰατὶ ὄχι, εἶπεν ὁ σπουργίτης. Ἄς πετάξουμε στὴν παρακάτω στέγη.

Καὶ πέταξαν στὴ στέγη τῆς καλύβας. Μιὰ γριὰ καμπουριασμένη καὶ μισόστραβη καθότανε πλάι στὴν πόρτα τῆς.

— Καλὴ μου γριούλα, φώναξε τὸ περιστέρι, ἤρθαμε νὰ διαμαρτυρηθοῦμε γιὰ τὴν εἰρήνη.

Ἡ γριούλα ὅμως δὲν ἀκουσε τίποτα. Σηριώθηκε δυοκινητὰ καὶ κουτσα-κούτσα μπῆκε στὴν καλύβα τῆς.

— Ἰατὶ δὲν μας ἀποκρίνεται ; ρώτησε τὸ χελιδόνι.

Ὁ σπουργίτης ἀνοξε τὴ μύτις του καὶ νὰ πεῖ, ἀλλὰ φανεὲς ἄγριες ἀκούστηκαν ἀπὸ τὴν καλύβα.

Δυὸ τρεῖς ἀνθρώποι στάθηκαν νὰ δοῦν τί συμβαίνει. Ἐβάλαν τὸ κεφάλι μὲς στὴν πόρτα καὶ κοιτοῦσαν μὲ περιέργεια.

Ἡ γειτόνισσα πρόβαλε ἀπὸ τὸν αὐλόγυρό τῆς μ' ἀνασκουμπωμένα τὰ μαθήκια καὶ μουσκεμένα τὰ μπράτσα.

— Τί τρέχει ; ρώτησε κάποιον.

Ὁ ἀνθρώπος τὴν κοίταξε μὲ κέφι ἀπὸ τὴ κορφή ὡς τὰ νύχια καὶ χαμογέλασε.

— Ἡ γριὰ δέρνει τὴ νύφη τῆς, εἶπε.

Ἡ γειτόνισσα ἔκανε νὰ σκεπάσει λίγο τὸ ξεσθῆθιασμά τῆς καὶ πλησίασε καλδρεχτή.

— Καὶ γιατί δέρνει ἡ γριὰ τὴ νύφη τῆς ; ρώτησε μὲ σέβητος.

Ὁ ἀνθρώπος τὴν κοίταξε κατάματα.

— Γιατὶ εἶν' ὁμορφη, πεντάμορφη, εἶπε ψιθυριστὰ.

Ἡ γειτόνισσα λίγωσε τὰ μάτια καὶ χαμογέλασε.

— «Μπλαμπλασία-μπλαμπλασία», φώναξε μ' ἀνυπομονησία τὸ περιστέρι. ἤρθαμε νὰ φωνάξουμε ! ἤρθαμε νὰ διαμαρτυρηθοῦμε !

Κανείς όμως δεν επρόσεχε.
— "Ας πετάξουμε παρακάτω, είπε ο σπουργίτης.
'Εδώ δεν έχουν καρπό να μᾶς ἀκούσουν.

Καὶ πέταξαν στὰ κλαδιά τοῦ κήπου.

— «Μπλαμπλαούα, σύρλ-σύρλ, πύλι-πυλί», φώναξαν δυνατὰ μαζί καὶ τὰ τρία.

'Αμέσως τότε ὅλα τὰ πουλιά τοῦ κήπου μαζεύτηκαν με σπογγὴ τριγύρω τους.

— Τί τρέχει, τί τρέχει ; ρώτησαν γλυκὰ χίλιες φωνίτσες.

Τὸ περισσότερὸ ἄνοιξε τὴ μυτίτσα του καὶ εἶπεν ἀπλὰ, χωρὶς αὐτὴ τὴ φορὰ νὰ φουσκώσει πὰ τὰ πούπουλά του.

— 'Ερχόμαστε ἀπὸ τὴν πόλη. Πρέπει νὰ διαμαρτυρηθοῦμε γιὰ τὴν εἰρήνη !

— Γιὰ τὴν εἰρήνη, γιὰ τὴν εἰρήνη, τραγούδησαν ὅλα μαζί τὰ πουλάκια.

Τὸ περισσότερὸ περιμένε ὡς ποῦ νὰ πᾶν καὶ ὕστερα εἶπε πάλι :

— Τὸ κλαδί τῆς ἐλιάς ἐγὼ δὲν τὸ πῆγα. Πρέπει νὰ διαμαρτυρηθοῦμε !

— Πρέπει, πρέπει, φώναξαν σύμφωνα ὅλα τὰ πουλιά.

Καὶ καθὼς ἡ μέρα προχωροῦσε στὸ δεῖλι, ἕνα ἀπαιλὸ τραγοῦδι ἄρχισεν ἀπὸ ὄλες τὶς γωνιὰς τοῦ κήπου, ποῦ δυνάμωνε καὶ δυνάμωνε ὡς ποῦ πέρασε τὰ σύγγεφα καὶ ἔφτασε στὸ γαλάζιο οὐρανὸ σὰν παράπονο καὶ διαμαρτυρία.

X. STRICH

ΜΙΑ ΝΥΧΤΑ...

*Τὰ θουρωμένα μάτια σου βαθεῖα
τὸν πόθο ἀντιφεγγίζουν τῆς ψυχῆς σου,
καὶ στὴ θερμὴ μου ὡς σ' ἔσφιγγα ἀγκαλιά,
ἐνοιωθα τὴ λαχτάρα τῆς πνοῆς σου.*

*Στὴ νύχτα μονότονη βροχὴ
κροτάλιζε πάνω στὸ πεζοδρόμι...
Ἀὐτὴ φάνταζε κινούμενη ψυχὴ
τὰ σπύτια ὅλα κλειστὰ καὶ ἔρημοι οἱ δρόμοι.*

*Ὅτε ἀνηγοῦσε ἀπόμακρη φωνή,
καὶ ἡ θάλασσα κοιμῶταν κουρασμένη,
μόνη ἢ ἀργιὰ βροχοῦλα ἢ οἰγανή
στὸ τζάμι μας σιγῶτικιζε σβουμένη.*

*... Στὴν κερμασοῦλα ἢ λάμπα θριαμβικὰ
λαχταριστὸ ἕνα φῶς γύρω σκορποῦσε,
καὶ ὅλα φαντάζαν μέσα μαγικά,
σὰν κάτι τι τελλὸ καὶ τὰ μεθοῦσε.*

*Κι' ἐγὼ μὲ σένο, ὡ κόρη ἀφροσπαστή,
σιραγγίζαμε τῆς γλύκας τὸ ποτήρι,
ποῦ ἡ νιότη μᾶς ἐπρόσφερε γυριή,
οἷσῆς ἡδονῆς τὸ λάγνο θουισοτήρι.*

*Κι' ὄντας στὴν ἀργοξύννητην αὐγὴν
ἦπνος βαθὺς μᾶς πῆρε, ὡ Ἀθροκόμη,
ἀκόμη ὄξω κροτάλιζε ἢ βροχὴ
καὶ θάμπιζαν οἱ λαζπωμένοι δρόμοι....*

ΑΓΗΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ

Ο ΕΠΙΘΕΩΡΗΤΗΣ

'Απόσπασμα ἀπὸ ἕνα γράμμα ποῦ-
στελε ὁ συγγραφέας του Ν. Γκόγκολ
στὸ μεγάλο Ρούσσο ποιητὴ Ἀλ. Πού-
σαιν, ὅταν πρωτοπαίχτηκε ὁ «'Επιθεω-
ρητής» του στὴν Πετρούπολη. Τὸ πολύ-
τιμο αὐτὸ γράμμα μᾶς τὸ μεταφράσε
ἀπὸ τὰ Ρούσσικα ἡ Διδάκτριά μου Ἰ. Σα-
ραντιδὴ, ποῦζει μεταφράσει τὴν «'Αν-
θὴ» τοῦ 'Αντρέγιεφ, ποῦ παίχτηκε
πέρσι στὸ «Θέατρο Κυβέλης», καθὼς
καὶ ἄλλα διαλεγτὰ ἔργα τῆς νεώτερης
Ρούσσικης φιλολογίας.

Παίχτηκε ὁ «'Επιθεωρητής» μὰ ἡ ψυχὴ μου εἶναι
τόσο παραξένα συχισμένη... Τὸ περιμένα. Τῶξερα
ἀπὸ πρῶτα πὼς θὰ πῆγαινε ἡ δουλειά, καὶ ὅμως παρ'
ὅλα αὐτὰ μὲ κυριεψε ἕνα αἰσθημα βαρὺ καὶ θλιβερό.
Τὸ ἴδιο τὸ δημούρηγμί μου μοῦ προξένησε ὄνηια,
μεῦ φάνηκε παράλογο, σὰν νὰ μὴν εἶτανε δικό μου.
'Ο κυριώτερος ρόλος χάθηκε ἔτσι καὶ τῶξερα. 'Ο
Ντιούρ (Ρούσσοσ ἠθοποιὸς) δὲν κατάλαβε οὔτε στιγ-
μὴ τί εἶναι ὁ Χλεστακόφ. 'Ο Χλεστακόφ γίνηκε κατὶ
παρόμοιο μὲ τὰ γελοῖα πρόσωπα τοῦ Μποντεβίλ, ποῦ
μᾶς κουβαλήθηκαν τώρα τελευταῖα ἀπ' τὰ παριζιά-
νικα θεάτρα. Γίνηκε ἕνας κοινὸς ἀπατεώνας—ἄχρω-
μο πρόσωπο, ποῦ στὴ διάρκεια δυὸ αἰώνων μᾶς πα-
ρουσιάζεται πάντα μὲ τὸ ἴδιο κοστοῦμι. Μὰ εἶναι
δυνατὸ νὰ μὴν φαίνεται ἀπ' τὸ ρόλο αὐτόνε τί πραγ-
ματικὰ εἶναι ὁ Χλεστακόφ ; 'Ἡ μήπως μὲ κυριεψε
μὰ παράκαιρη τυφλὴ περηφάνεια καὶ οἱ δυνάμεις
μου ν' ἀποδώσω ἕνα τέτοιο χαρακτῆρα ἦσαν τόσο μι-
κρές, ὥστε οὔτε ἴχνος ὑπαινιγμοῦ ἔμεινε μέσα ἐκεῖ
γιὰ τὸν ἠθοποιό ; 'Ὡς τόσο, ἐμένα μοῦ φαινότανε τό-
σο ἀπλὸς αὐτὸς ὁ χαρακτῆρας ! 'Ο Χλεστακόφ δὲ
λέει καθόλου ψέματα, δὲν εἶναι ψεύτης ἐξ ἐπαγγέλ-
ματος, παρὰ ξεχνᾷ καὶ ὁ ἴδιος πὼς λέει ψέματα καὶ
σχεδὸν ἀρχίζει νὰ πιστεῦη σ' αὐτὰ ποῦ λέει. Σαφνιά-
στικε πιά, εἶναι στὸ κέφι, βλέπει πὼς ὅλα πᾶνε καλὰ,
τὸν ἀκοῦνε σὰ μιλάει καὶ γι' αὐτὸ ἢ κουθέντα του γί-
νεται εὐκολη, ἀβίαστη, μιλᾷ ἀνοιχτόκαρδα, μιλᾷ μ'
ἀπόλυτη εὐκρίνεια καὶ λέγοντας ψέματα δείχνει ἀ-
κριβῶς τί εἶναι στὴν πραγματικότητα.

Γενικὰ οἱ ἠθοποιοὶ μᾶς δὲν ξέρουν καθόλου νὰ λέ-
νε ψέματα. Φαντάζονται ὅτι τὸ νὰ λένε ψέματα ση-
μαίνει μοναχὰ νὰ φλυαροῦνε. Νὰ λέη κανεὶς ψέματα
εἶναι νὰ μιλᾷ μ' ἕνα τόνο ποῦ νὰ πλησιάζη τόσο πολὺ
στὴν ἀλήθεια, τόσο φυσικὸ, μὲ τόση ἀδωότητα, σὰν
νὰ λέη τὴν πῶδ μεγάλη ἀλήθεια. 'Εδῶ ἀκριβῶς βρῖσκε-
ται ὅλο τὸ καμικὸ τῆς ψευτιάς. Εἶμαι σχεδὸν βέβαιος
πὼς ὁ Χλεστακόφ θὰ κέρδιζε περισσότερο ἀν ἔδινε
αὐτὸν τὸν ρόλο σ' ἕνα ἀπὸ τοὺς πῶδ κοινούς ἠθοποι-
οὺς καὶ νὰ τοῦλεγα μοναχὰ πὼς ὁ Χλεστακόφ εἶναι
ἕνας ἐπιτήδειος ἄνθρωπος, comme il faut, μ' ὅλη
τὴ σημασία τῆς λέξης, ἔξυπνος ὡς καὶ ἀγαθὸς ἀκό-
μα, καὶ πὼς τοῦ μένει μοναχὰ νὰ τὸν παρουσιάσῃ ὁ-
πως ἀκριβῶς εἶναι. 'Ο Χλεστακόφ δὲ λέει ψέματα μὲ
πάθος, μ' αἰσθημα τὰ μάτια του ἐκφράζονε τὴν ἡ-
δονὴ ποῦ δοκιμάζει ἀπ' αὐτό. Εἶναι ἴσως ἡ καλύτερη,